

РЕШЕНИЕ

№ 1395

гр. София, 01.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65
състав**, в публично заседание на 07.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **8481** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба вх. № 31770/01.09.2023 г., уточнена с молба от 27.10.2023 г., на Д. Н., гражданка на А., [дата на раждане], срещу Областна дирекция на вътрешните работи – Х., с която се претендира присъждане на обезщетение в размер на 10 000 лв., ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от 03.09.2018г. до окончателното ѝ изплащане, за неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт – Заповед № 272з-2080/03.09.2018г., издадена от началник група „Миграция“ при Областна дирекция на МВР – Х., отменена с Решение № 75 от 06.01.2020г. по адм. дело № 10453/2019г. на Върховния административен съд, във връзка с която ищцата е била принудително настанена в специализиран дом за временно настаняване на чужденци (СДВНЧ) Любимец до 03.12.2018 г.

В исковата молба се твърди, че вследствие незаконосъобразната заповед е била противозаконно лишена от свобода в продължение на 3 месеца в СДНВЧ., поради което претендира обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, безпокойство чувство на безпомощност и ограничение на основани права в размер на 10 000 лв. Направено е позоваване на практика на ВАС и Европейския съд по правата на човека. С исковата молба са ангажирани писмени доказателства –

Заповед № 272з2080/03.09.2018 г. и съдебни актове (л. 9-29) и са направени искания за събиране на гласни доказателства.

В уточнение на искова молба от 27.10.2023г. (л. 43), на първо място е конкретизирано, че искът се предявява срещу ответника – Областна дирекция на вътрешните работи – Х.. На следващо място се твърди, че престоят на Д. Н. в СДВНЧ въз основа на незаконната заповед не е бил съобразен с принадлежността на ищеца към уязвима група. Ищцата е претърпяла неимуществени вреди за период от три месеца (от 03.09.2018 г. – до 03.12.2018 г.), с което било нарушено основното ѝ човешко право на свобода и правото на образование, като не е бил зачетен принципът за най – добрия интерес на детето. Сочи се, че претърпените от ищцата неимуществени вреди се изразяват в това, че е изпитвала чувство на безпомощност вследствие на ограниченията. Направено е искане за събиране на доказателства. В съдебно заседание, чрез процесуалния си представител, изрично заявява, че не претендира разноси.

Ответникът в писмен отговор от 01.12.2023 г. (л. 55 и сл.), чрез процесуален представител, оспорва иска като неоснователен и недоказан. Излага доводи, че ищцата не е била задържана в СДВНЧ-Любимец за времето от 03.09.2018г. до 03.12.2018г. по реда на НПК и в този смисъл същата не е била лишена от свобода още повече, че СДВНЧ Любимец не е място за изтърпяване на наказание лишаване от свобода, а специализирана институция, обслужваща държавата при решаването на въпроси свързани с незаконната миграция. В тази връзка счита за неоснователен предявения иск за неимуществени вреди с основание противозаконно лишаване от свобода в продължение на 3 месеца. В допълнение, ако искът бъде приет за основателен, счита, че претендираният размер е в значително завишен. Моли съда да отхвърли иска като неоснователен и недоказан. Прилага писмени доказателства, включително изисканите от съда с определение от 31.10.2023 г. (по искане на ищцата). Претендира юрисконсултско възнаграждение. Процесуалният представител на ответника, в проведеното съдебно заседание, поддържа писмения отговор и изразява становище, относно събраните по делото гласни доказателства. На 15.02.2024 г. от ответника е представена и писмена защита вх. № 6245.

Представителят на СГП дава заключение за неоснователност на исковата молба. Алтернативно моли, ако бъде присъдено обезщетение - да бъде в минимален размер. Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Считано от 03.09.2018 г. до 03.12.2018 г., спрямо непълнолетната към онзи момент Д. Н. е била изпълнявана Заповед № 272з-2080/03.09.2018г. издадена на основание чл.44, ал.6, ал.9 и ал.10 от ЗЧРБ от началник група „Миграция“, ОДМВР - Х. във връзка, с която е била настанена в СДВНЧ Любимец заедно с майка си и баща си.

По делото се установява, че визираната заповед е отменена по съдебен ред с Решение № 75/06.01.2020 г., постановено по адм. дело № 10453/2019 г. по описа на ВАС.

Като доказателства по делото са приети представените с исковата молба, както и с писмения отговор на ответника писмени доказателства, включително – отменената заповед на началник група „Миграция“, ОДМВР - Х. (л. 9) и Решение № 75 от 06.01.2020 г. по описа на ВАС (27 и сл.); писмо рег. № 10545р-46008 от 29.11.2023г. на ЗА Началник на отдел СДВНЧ – Любимец (л. 64), ведно с приложените документи във връзка с настаняването на ищцата. От процесуалния представител на ответника

допълнително, в изпълнение на указанията на съда, в съдебно заседание е представено и прието писмо УРИ 272р-27618 от 01.12.2023 г., ведно с приложена справка на началник отдел СДВНЧ Любимец, съдържаща информация за престоя на ищцата в СДВНЧ Любимец (л. 84 - 86). Приложено е за послужаване и адм. дело № 870/2018 г. по описа на АС - Хасково, 15-ти състав.

За изясняване на делото от фактическа страна по искане на ищцата са събрани гласни доказателства, чрез разпит на свидетеля Х. С. Х. Д., посредством назначен от съда преводач.

В проведеното на 07.02.2024 г. съдебно заседание свидетелят заявява, че познава Д. Н.. Запознали се покрай работата му в организация като преводач - културен медиатор, тъй като спрямо нея извършвал психологическа терапия, след като бил приключил престоят ѝ в Любимец. Според свидетеля, по време на престоя си там ищцата загубила личния си живот, била разделена от сестра си, което рефлектирало върху нейното психическо състояние. Влияние оказало и обстоятелството, че цялото семейство било настанено в едно помещение, поради което тя като тийнейджър нямала личен живот. Загубила и възможност да ходи на училище, което било от голямо значение за нея. Свидетелят си спомня, че от начало ищцата отказвала да говори за престоя си в Любимец, като счита това за индикация, че престоят ѝ е оказал много дълбоко травмиращо въздействие. Твърди още, че тя се е страхувала от ново задържане, както и за бъдещето си, поради невъзможността да завърши училище. Загубила е мотивация и доверие в спазването на човешките права. Заявява още, че цялото семейство чувства, че тя е тъжна заради престоя в Любимец. Свидетелят посочва, че той също е бил в Любимец за 45 дни, но в друг период (от този на ищцата). Относно специализираното място за настаняване споделя, че деветдесет и девет процента от задържаните там са мъже на възраст от 14 години и нагоре. Семействата и жените са в друга част на същата сграда и когато излизат те имат много малко пространство, където да прекарат времето си. Има режим за използване на тоалетните в центъра, който зависи от сезона, като в 19:00, 20:00 или 21:00 часа заключват вратата и изключват водата, чак до следваща сутрин в 7:00 часа.

Съдът счита свидетелските показания за логични, последователни и съответни на събраните доказателства по делото като отчита, че свидетелят не е пребивавал в помещенията за жени и семейства на специализирания дом за временно настаняване, както и че е друг периодът на престоя му. По същество ще бъдат коментирани при обсъждането по – долу в мотивите на решението.

Установената фактическа обстановка не се оспорва от страните.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид изложените фактически обстоятелства в конкретизираната искова молба, че ищцата е неблагоприятно засегната и е претърпяла неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от незаконното ѝ лишаване от свобода за период от 3 месеца в СДВНЧ Любимец (от 03.09.2018 г. до 03.12.2018 г.), изразяващи се в стрес, безпокойство, чувство на безпомощност, както и ограничаване на правото ѝ на свобода и на образование.

Издател на отменената като незаконосъобразна Заповед № 272з-2080/03.09.2018 г. за принудително настаняване в СДВНЧ към дирекция „Миграция“ на Д. Н. е началникът

на група „Миграция“ - при ОДМВР - Х., който е в структурата на юридическото лице ОДМВР – Х..

Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическо лице, представлявано от органа, от чиито незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Областна дирекция на вътрешните работи – Х., поради което е допустим.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразния акт, действие или бездействие. Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Съобразно разпоредбата на чл.154, ал.1 ГПК, всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. Така разписаната в закона доказателствена тежест е указана на страните.

Безспорно по делото се установява първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – постановен административен акт, впоследствие отменен като незаконосъобразен, с влязло в сила съдебно решение. Видно от представения по делото приемо-предавателен протокол, Д. Н. е била приведена за принудително настаняване в СДВНЧ Любимец към дирекция „Миграция“ на 03.09.2018 г., въз основа на отменената с Решение № 75 от 06.01.2020 г. по адм. дело № 10453/2019г. по описа на ВАС като незаконосъобразна, Заповед № 272з-2080/03.09.2018г. на началник група „Миграция“, ОДМВР - Х..

На следващо място, задържането в СДВНЧ ограничава свободата на придвижване на лицето и самият факт на това ограничаването създава предпоставки да настъпването на неимуществени вреди, които не се нуждаят от доказване. От доказване обаче се нуждае размерът на вредите и съответно на исканото обезщетение. В тази връзка, изложените твърдения в исковата молба обуславят настъпването на вреди за ищцата в резултат на неправомерното ѝ настаняване, а именно: незаконосъобразно лишаване от свобода и поставянето ѝ в неблагоприятни условия. Със събраните по делото гласни доказателства се установява, че това е довело до стрес и безпокойство и чувство на безпомощност. Неоснователно е възражението на ответника, че показанията на разпитания свидетел са неточни и неправилни. Съдът намира същите, в частта, относно това по какъв начин е рефлектирало настаняването на ищцата за 3 месеца, без да бъде съобразено обстоятелството, че е била непълнолетната за логични, безпротиворечиви и отразяващи непосредствените впечатления на свидетеля от разговорите с Д. Н., проведени след като е приключил престоят ѝ в СДВНЧ Любимец. Съдът, не кредитира свидетелските показания, в частта, относно условията в дома, тъй като събраните впечатления от пребиваването на свидетеля в дома са за друг период, а и сам посочва, че семействата и жените са настанявани в друга част на сградата. В

тази връзка от представеното по делото писмо рег. № 10545р-46409 от 01.12.2023 г. на началник отдел СДВНЧ – Любимец се установява, че в исковия период Д. Н. е била настанена в четириестна стая, заедно с майка си и баща си (л. 85-86). На следващо място, не следва да бъдат кредитирани и показанията, че за ищцата е било много важно да се ходи на училище, тъй като си противоречат със заявеното след това, че „тя и след престоя ѝ в дома също не е посещавала училище“. От гласните доказателства се установява още, че към момента ищцата е във Франция с получен статут, но пък липсват доказателства, а и не се и твърди, от нейна страна да са предприети действия по продължаване на обучението ѝ.

Ето защо следва да се приеме, че са установени част от фактите, изложени от ищцата във връзка с претърпените от нея неимуществени вреди по време на престоя ѝ в специализирания дом. Настаняването се е отразило зле на непълнолетната Д. Н., тъй като не е бил съобразен и принципът на най – добрия интерес на детето. Именно поради това несъобразяване от страна административния орган актът, с който е била настанена ищцата е бил отменен по съдебен ред с Решение № 75 от 06.01.2020 г. по адм. дело № 10453/2019 г. по описа на ВАС. От свидетелските показания се установява още, че след края на престоя ѝ в СДВНЧ Любимец е била все така стресирана и притеснена. В този смисъл, житейски оправдано е ищцата да е изпитала заявените в исковата молба: стрес, безпокойство, безпомощност в периода, в който е била лишена от право на свободно придвижване.

С горните аргументи, въз основа на събраните писмени и гласни доказателства съдът намира за доказано, че вследствие на отменената заповед от ищцата са претърпени неимуществени вреди, последица от ограниченото ѝ право на свобода, докато е била непълнолетна, т.е. установяват се другите две предпоставки за основателността на иска, а именно – причинна връзка и вреди.

С оглед основателността на иска следва да се присъди обезщетение за причинените неимуществени вреди като размерът, на основание чл. 52 ЗЗД следва да се определи по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението, като същото следва да бъде адекватно на преживяното, в какъвто смисъл е и константната практика на ВАС. Във всички случаи на приложение на чл. 52 ЗЗД, база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането. Вземайки предвид възрастта на ищцата към онзи момент, изпитаното от нея безпокойството, стрес и уплахата, настоящият състав счита, че за обезщетяване на понесените неимуществени вреди вследствие на незаконосъобразното ѝ лишаване от свобода в СДВНЧ Любимец за период от три месеца, което пряко е рефлектирало върху емоционалното ѝ състояние, съдът приема, че сума от 3 000 лева е справедлива и адекватна на интензитета на причинения дискомфорт. Исковата претенция в останалата ѝ част до претендирания общ размер от 10 000 лв. е неоснователна и като такива следва да бъде отхвърлена.

Основателността на главният иск обуславя и основателност на акцесорната претенция за заплащане на лихви върху главниците на присъжданите обезщетения. Върху определените като обезщетения за неправомерно увреждане суми се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Следва да се приложи разрешението, дадено с Тълкувателно решение №3 от 22.04.2004 год. на

ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004г., ОСГК и по т.4 от ТР № 3/22.04.2005 год. по тълк. дело №3/2004 год. на ОСГК на ВКС, според което изискуемостта на законната лихва върху обезщетението е от датата на влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, а при нищожните - това е моментът на тяхното издаване, съответно това е и датата, от която се следва лихва за забава. В тази връзка лихва се дължи от влизане в сила на Решение № 75 от 06.01.2020 г. по адм. дело № 10453/2019 г. по описа на ВАС, т.е от 06.01.2020г. Претенцията на ищцата за присъждане на лихви от 03.09.2018г. следва да бъде отхвърлена.

По разноските.

В разпоредбата на чл. 10, ал. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди се съдържа специална регламентация, относно отговорността на страните за сторените разноски. Тази специална уредба дерогира приложението на общата уредбата на отговорността за разноски, съдържаща се в чл. 78 ГПК и чл. 143 АПК. В хода на по същество представителят на ищцата, изрично заявява, че не претендира разноски, поради което такива не следва да й бъдат присъждани. Ответникът в отговора на исковата молба претендира разноски, като съгласно представен списък претендира юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. На основание чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ, съразмерно с отхвърлената част от иска, следва да му бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 140 лв.

Воден от горното, Административен съд София град, Първо отделение, Л. състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Областна дирекция на вътрешните работи – Х. да заплати на Д. Н., гражданка на А., [дата на раждане], обезщетение в размер на 3 000 (три хиляди) лева, за неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт – Заповед № 272з-2080/03.09.2018г., издадена от началник група „Миграция“ при Областна дирекция на МВР – Х., отменена с Решение № 75 от 06.01.2020г. по адм. дело № 10453/2019г. на Върховния административен съд, ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от 06.01.2020г. до окончателното й изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск, в останалата му част, до пълния претендиран размер от 10 000 лв., ведно със съответните лихви, както и претендираните лихви върху цялата сума за периода от 03.09.2018г. до 05.01.2020г.

ОСЪЖДА Д. Н., гражданка на А., [дата на раждане] да заплати на Областна дирекция на вътрешните работи – Х. юрисконсултско възнаграждение в размер на 140 (сто и четиридесет) лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до

страните за постановяването му.

Съдия: